

# ЗАЧЫНАЛЬНИК НАЦЫЯНАЛЬнай ОПЕРЫ



У НАН Беларусі прайшоў Міжнародны навукова-практычны форум «Художественное пространство Европы XIX–XX вв. и Станислав Монюшко: история, современное состояние», прысвечаны 200-годдзю з дня нараджэння класіка польскай і беларускай музыкі, паведамляе прэс-служба НАН Беларусі.

Праблемнае поле форума ахоплівала мастацказнаўчую, культуралагічную, краязнаўчую, сацыялагічную праблематыку, актуальныя навуковыя пытанні, звязаныя з новымі ракурсамі даследавання творчасці С. Манюшкі.

Самастойнай часткай праграмы сталі прэзентацыя дакументальнага фільма тэлеканала «Беларусь 3» пра С. Манюшку і канцэрт з твораў кампазітара мінскавіленскага перыяду яго дзейнасці ў выкананні музычнай капэлы Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі.

Падчас форуму работалі кніжныя выставы, удзельнікам прапаноўвалася культурная праграма.



У экспазіцыі выставы «Зачынальнік нацыянальнай оперы (да 200-годдзя з дня нараджэння Станіслава Манюшкі)», якую падрыхтавалі супрацоўнікі аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Якуба Коласа НАН Беларусі, дэманстраваліся творы кампазітара, даследаванні яго творчасці польскіх, расійскіх і беларускіх навукоўцаў.

У ЦНБ захоўваюцца прыжыццёвыя творы С. Манюшкі, якія былі надрукаваны ў сярэдзіне XIX стагоддзя. Напрыклад, нотны зборнік *Lirnik wioskowy*, у які ўвайшлі чатыры песні С. Манюшкі на словы У. Сыракомлі. На форзацы экзэмпляра змешчаны аўтограф У. Сыракомлі і подпісы блізкіх паэту людзей. Заслугоўвае ўвагі і нотны зборнік сялянскіх песенек пад агульнай назвай *Nad Nidą*. У зборнік увайшлі песні і баллады на словы В. Вольскага, У. Сыракомлі, Я. Чачота і інш.

Упершыню пасля смерці С. Манюшкі выйшлі з друку творы кампазітара на яго радзіме. Былі сабраны і выдадзены 22 песні нашага славутага класіка на вершы Яна Чачота, яны ўключаны ў зборнік «Песні з-над Нёмна і Дзвіны» (Мінск, 1996).

Змест песень быў перакладзены з польскай на беларускую мову У. Мархелем, У. Дубоўкам, К. Цвіркам, Я. Міклашэўскім, З. Трашчкоўскай і інш.

Адно з вядучых месц у даследаванні творчай і эпісталажнай спадчыны належыць польскаму кампазітару і музыказнаўцу, педагогу Вітальду Рудзінскаму.

Яго манаграфія з'яўляецца літаратурна-мастацкім апеведам пра жыццё і дзейнасць славутага кампазітара.

З дапамогай кнігі Эдварда Вроцкага магчыма перанесціся ў мінулае – на выстаўку, прысвечаную Станіславу Манюшку, якая адбылася ў Вільні ў 1932 годзе. У каталогу сярод экспанатаў – партрэты кампазітара, акварэльныя малюнкi з выявамі яго родных мясцін, пісьмы, тэатральныя афішы і іншыя цікавыя матэрыялы. Каталог быў надрукаваны ў Вільні з нагоды сумнай даты – 60-годдзя з дня смерці Станіслава Манюшкі (1819–1872 гг.).

Наведвальнікі выставы не пакінулі без увагі асобнікі XIX стагоддзя – *Encyklopedyja powszechna* (1864), *Słownik geograficzny*



*Krolewstwa Polskiego i innych krajow slowianskich* (1892), па якіх можна прасачыць жыццёвы шлях нашага славутага земляка, даведацца пра родныя мясціны Станіслава Манюшкі. У першай палове XIX ст. Манюшкі валодалі ў Мінскай губерні маёнткамі, якія некалі належалі князям Агінскім.

Алена ДЗЕНІСЕНКА,  
навуковы супрацоўнік  
аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў  
ЦНБ НАН Беларусі